



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Leo approbare noluit canonem XXVIII. quòd contrarius esset canonibus Nicænis. Duæ regulæ elicite ex epistolis Leonis. Prima, nullos esse canones adversos Nicænæ Synodo. Secunda, Summum Pontificem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Concilij patres, ut sibi os ab Aëtio Archidiacono sublini, seque ludibrio haberi passifuerint, quasi nullus ex illis literas novisset. Imò verò patres Chalcedonenses in epistola synodica ad Leonem difertis verbis hæc duo distingunt, honoris privilegia, & metropolitaram ordinationes. Dignitatem quidem & privilegia honoris à canone secundæ synodi indulta se decreto suo confirmasse; Metropolitanarum verò ordinationes consuetudine introductas se nunc synodali decreto contulisse profitentur. Quòd autem contraria sententia è canone xxviii. Chalcedonensi trahi posse videatur, à vitio interpunctionis & à leviusculo Latinæ interpretationis errore profiscitur. Verus germanusque sensus canonis in hæc verba contrahitur: Canonem centum quinquaginta patrum recententes, eadem quoque & nos definimus & statuimus de privilegiis Constantinopoleos novæ Romæ, ut æqualibus privilegiis cum veteri Roma, etiam in rebus ecclesiasticis, fruatur: Et ut Ponticæ, & Thracicæ, & Asiænæ Diocesis metropolitana ab sede Constantinopolitana ordinentur. Itaque definitio de metropolitaram ordinationibus, interpunctione à superioribus verbis distincta, ad synodum Chalcedonensem refertur, non ad canonem secundæ synodi. Cui nostræ interpretationi favet lectio Græca: *ὡς τὸ τοῖς τοῖς ποταμῶν*, & quod sequitur. id est, *Et ut Ponticæ*, ita ut oratio trahenda sit ad superiora verba, *ὡς τὸ τοῖς τοῖς ποταμῶν*. In editione Conciliorum vetus interpretatio latina ita reddit, in versis particulis, *VI & Ponticæ*, quasi quæ de Ponticæ Diocesi, Thracicæ, & Asiænæ dicuntur, cum præcedentibus immediatè verbis connecterentur, atque adeo ad canonem secundæ synodi referrentur. quod viris eruditis fraudi fuit. Antiquissima tamen canonum interpretatio rectum ordinem harum particularum juxta exemplar Græcum conservavit, & novam istam definitionem synodo Chalcedonensi, non Constantinopolitanæ, tribuit.

VI. Novam constitutionem, quæ tot metropolitanorum jura infringebat contra Nicænæ synodi canones, à Leone confirmari Synodus Chalcedonensis, blandissimis verbis Pontificem demulcendo, per synodicam epistolam petivit, rem gratam Imperatori, Senatui, & urbi Constantinopolitanæ facturum docens; imò verò eam gratiam illi tributum iri, ut patri, ad quem egregia filiorum facinora redundare solent. Attamen ab exactissimo illo sacerdote, ut consensum suum huic innovationi præberet, extorquere non potuerunt; ea præci-

puè ratione, quòd canon xxviii. synodi Chalcedonensis regulas Nicænæ à nullo synodali conventu violandas infringeret. *Tanquam*, inquit Leo epistola ad Anatum, *refutari nequeat quòd illicitè voluerit multitudo, & illa Nicænarum canonum per sanctum verè Spiritum ordinata conditio in aliqua unquam sit parte solubilis. Nulla sibi met de multiplicatione congregationis synodalia Concilia blandiantur, neque trecentis illis decem & octo quantumlibet copiosior numerus Sacerdotum comparare se audeat, vel præferre; cum tanto divinitus privilegio Nicæna sit synodus consecrata, ut sive per pauciores sive per plures ecclesiastica judicia celebrentur, omni penitus auctoritate sit vacuum quidquid ab illorum fuerit constitutione diversum.* Idem in epistola ad Marcianum Augustum, de Anatolio loquens: *Non dedignetur regiam civitatem, quam apostolicam non potest facere sedem; nec ullo speret modo quòd per aliorum offensiones possit auferri. Privilegia enim Ecclesiarum, sanctorum patrum canonibus instituta, & venerabilis Nicæne synodi fixa decretis, nulla possunt improbitate convelli, nulla novitate mutari. In quo opere, auxiliante Christo, fideliter exequendo, necesse est me perseverantem exhibere famulatum; quoniam dispensatio mihi credita est, & ad meum tendit reatum, si paternarum regule sanctionum, me, quòd absit, connivente, violentur, & major sit apud me unius fratris voluntas, quam universæ domus Domini communis utilitas. In eandem sententiam præclare idem Leo in epistola ad sanctam synodum habitam Chalcedone: *De custodiendis quoque sanctorum patrum statutis quæ in Synodo Nicæna inviolabilibus sunt fixa decretis, observantiam vestre sanctitatis admono, ut jura Ecclesiarum, sicut ab illis trecentis decem & octo patribus divinitus inspiratis sunt ordinata, permancant. Nihil alienum improbus ambitus concupiscat; nec per alterius imminutionem, suum aliquis querat augmentum. Quantumlibet enim extortis assentationibus sese instruat vanitatis elatio, & appetitus suos Conciliorum æstimet nomine roborandos, infirmum atque irritum erit quidquid à prædictorum patrum canonibus discreparit. Quorum regulis quàm reverenter apostolica sedes utatur, scriptorum meorum, quibus Constantinopolitani antistitis conatus repuli, poterit sanctitas vestra lectione cognoscere, & me auxiliante Domino nostro, & catholice fidei & paternarum traditionum esse custodem.* Ex his locis duæ præcipuæ regulæ eliciuntur. Prima est, *Nullos esse ipso jure Conciliorum canones, si Nicænæ Synodi regulis sint adversi.* Secunda est, *Romano Pontifici dispensationem ita creditam, ut paternas regulas violari non sinat; cum sit paternarum**

Ep. Synod. Concil. Chalced. in de
m. & apud Ch.
Iustellum.

Codex MS. qui
erat in Biblioth.
Thu. & apud Chr.
Iustellum.

traditionum custos, ut idem Leo loquitur.

VII. Quare sui muneris conscius, quam aliis literis auctoritate vacuam dixerat synodi Chalcedonenfis definitionem, utpote Nicænis canonibus contrariam, ipse in irritum mittit, id est, nullitatem declarat epistola data ad Pulcheriam Augustam, quæ hoc sibi gratum fore significaverat. *Consensiones vero Episcoporum*, inquit, *sanctorum canonum apud Nicæam conditorum regulis repugnantes, unita nobiscum vestre fidei pietate, in irritum mittimus, & per auctoritatem B. Petri Apostoli generali prorsus definitione cassamus; in omnibus, ecclesiasticis his legibus obsequentes, quas ad pacificationem omnium sacerdotum per 318. antistites spiritus sanctus instituit; ita ut si multo plures aliud quam illi statuere decernerent, in nulla reverentia sit habendum quidquid fuerit à prædictorum constitutione diversum.* Ex quibus verbis colligitur evidentiissimè, non solum Leonem denegasse consensum suum novis Decretis, (qui tamen necessarius erat in hac specie, ex recepta juris regula, ut quæ omnes tangunt, ab omnibus probari debeant, & è novarum legum conditione, quæ illos non tenent à quibus receptæ non sunt) sed canonem illum B. Petri auctoritate irritum decrevisse. In qua definitione non adeo nifus est superiori quadam in synodum jurisdictione & auctoritate, quam reverentiam Nicænis canonibus debitam præterdit, ut ea ratione se à canonis xxvi. ipso jure nullius, ut pote Nicænas regulas infringentis, approbatione excusaret. Etenim cum Romanus Pontifex sit præcipue canonum & traditionum antiquarum custos, assertor, & executor, ad illius reatum pertinet, si in rebus gravissimis illo connivente violentur. Quare illius sententia obtinuit, adeo ut è canonum numero expunctus fuerit canon ille tantopere controversus, quemadmodum dixi cap. 111. hujus libri §. v.

CAPVT VIII.

Synopsis.

I. Rescripta contra canones elicita, sunt nulla; Deoque injuriam inferunt, ex Hilario. Summus Pontifex, qui est potissimus sacerdos, reus est culpa, si canones vel decreta violari sinat, ex eodem Hilario.

II. Propositum Romana sedis ut canones custodiat, è Gelasio. Quos præ ceteris sedibus exequi debet. Non sustinet quæ sunt contraria privilegiis universalis Ecclesie, ex eodem Gelasio.

III. Pontifices decreta decessorum suorum infringere non debent, quia sunt perpetua, & eorum violatio tendit ad religionis & Pontificum injuriam, è Symmacho. Quæ verba, de justis decretis, ex æquitate B.

Petri latis intelligit Hincmarus.

IV. Statuta decessorum servare justitia suadet. injuriâque sibi facit Rom. Pontifex, si fratrum jura perturbet, è Gregorio Magno. Ideo pastor effectus, ut canones & leges non excedat, è Leone IV. In consecratione sua professionem emittebat servandâ qua canonicè essent decreta à decessoribus suis.

V. Summa Pontificis auctoritas & canonum observatio sancuntur decreto Concilij Florentini, quod nondum expensum est. Contentio inter Græcos & Latinos de primatu Papa recensetur. Latini eum intelligi volebant secundum dicta sanctorum. Græci, secundum canones. Decreto statuitur, Papa in B. Petro traditam plenam potestatem regendi Ecclesiam, ad eum modum quem canones & alia synodorum docent. Corruptus leviter textus Latinus sensum mutat. Legendum, quem ad modum & in gestis Conciliorum. Vulgata lectio præfert, quemadmodum etiam. Græci primatum Papa colunt in dicto Concilio Flor. Salvis privilegiis & juribus Patriarcharum. Sionostri, Salvis Libertatibus Ecclesie Gallicanæ.

I. **L** E O N E M excipit Hilarus Papa, qui candidè & ingenuè fatetur rescriptum quod à se per obreptionem contra Canones Ecclesiarumque privilegia elicatum fuerat, esse nullum, vimque regulis illatam in Domini injuriam tendere. Ingenuus Ebredunensis, Alpium maritimarum provincie Metropolitanus, conqueritur de jure provincie suæ imminuto ab Auxanio Episcopo, qui ab Hilario Pontifice rescriptum aliquod impetraverat canonibus contrarium. Querelæ istius cognitionem Hilarus Episcopus quibusdam Gallicanis delegavit, his verbis: *Ita vestre caritati cognitionem adnexa querimonie delegamus, ut nihil adversum venerandos canones, nihil contra sanctæ memorie decessoris mei judicium valeat, quidquid obreptum nobis esse constiterit. Nolumus namque Ecclesiarum privilegia, quæ semper sunt servanda, confundi; quia per hoc non minus in sanctarum traditionum delinquitur sanctiones, quam in injuriam ipsius Domini profilitur.* Idem Hilarus in Concilio Romano habito anno CDLXVII. vestigia Leonis premens, in se, qui potissimus est sacerdos, reatum omnem transfert, si constitutiones canonum vel apostolicæ sedis infringi patiatur: *Nulli fas sit, sine status sui periculo, vel divinas constitutiones, vel apostolicæ sedis decreta temerare; quia nos, qui potissimi sacerdotis administramus officia, talium transgressionum culpa respiciet, si in causis Dei desides fuerimus inventi; quia meminimus qualiter comminetur Dominus negligentie sacerdotum. Siquidem reatu majore delinquit qui potiori honore perfruitur, & graviora facit vitia peccatorum sublimitas dignitatum.*

Hilarus ep. 4. anno 465.

II. Multus est in commendanda canonum custodia Gelasius, docetque pium & devotum esse Romanæ sedis propositum ut